

ЧАСОПІСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кроме днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Переплата 10 зл.

„Мракобесіє“.

В числі 122-ім Галичанина читаемо: „Согласное поступованье старорусской и народовской партий въ дѣлах общенародных было и есть не на руку не только польскимъ политикамъ и польской печати, но также новоэрцямъ и радикаламъ. — Починъ краевого русского комитета къ празднованию предстоящего въ 1898 году 50-лѣтняго юбилея освобожденія отъ панчины и начала возрожденія Галицкой Руси вызвалъ опять въ радикальной и новоэрской группах признаки сепаратизма“.

„Первий голось въ сем мракобесії противъ „ренегатовъ“ имѣть трилистникъ: „Буковина“, „Народна Часопись“ и Русланъ“, а потомъ польскій газеты. Именно „Буковина“ первая приносить статью противъ „карапів“, вторая „Народна Часопись“ повторяетъ ту статью дословно, а третій „Руслан“ преподносить ю в несмѣнномъ видѣ своимъ читателямъ“.

В тім, що галицкі часописи повторяють статї Буковини, добачує Галичанинъ одну команду для загаданих трех газет. Але з тим, що і радикали, ті самі радикали, що минувшого тижня у Відни пристали до соціалдемократів, годяться з нами в погляді на національну ідею, Галичанинъ не може собі дати ради і крутить. Чішає ся слів Франка, як пяній плота, і, забуваючи на всю его двайцятьлітній роботу для народу, буде свою теорію на леді. Радикал і клерикал, Франко і Барвінський, оба згідні в поглядах на московілів — кому се нині в Галичині може в голові помістити ся? Се щось

невидане, не чуване... після карапіскої льогіки!

„Одна команда“ — каже ще! А вже, є одна команда і повинна бути. Командантом є національна ідея і ми єї слухаємо. Дієціліні не дамо нарушити і всіх дезертирів будемо карати приподібні позорищем, поки відіде їм охота покидати народний прапор.

Але під сим нашим спільним комендантом чотири вояки: Буковина, Народна Часопись, Руслан і Громадський Голос — зовсім не з одної і тої самої „бранжі“. Се вже хиба той, що в войску не служив і на кого напало „мракобесіє“, не може пізнати вояків по вилогах та по узброєнню. У всіх тих газет зброя не одна, хоч комендант один: рідний народ.

Поступ дневникарства.

В 122-ім числі Дѣло в статї про осягнені результати роботи Русинів читаемо між іншим:

„Політичну акцію Русинів підприяло руске дневникарство, котре в сїм році поступило наперед. Були люди, що заповідали напому „Дѣлу“ убуток передплатників через появлене нових субвенціонованих органів, з котрими конкуренція під взглядом дешевости для часописій, стоячих тілько о власних силах, мусить з гори вважати ся виключеною. Однакож „Дѣло“ не тілько не стратило передплатників, але ще зискало, і можемо повелічати ся, що ще ніколи не малисьмо тілько передплатників, як сего року. А нова популярна газетка „Свобода“, посвячена політичним і економічним спра-

вам, станула відразу на такій висоті і зedнала собі таку симпатію, що можемо мати добру надію на дальший її розвїй.“

Поступ руского дневникарства дуже важний обяв. Треба лиши ту сказати, що се на політичні газети розширив ся попит, хотяй ще не так дуже, щоби талановиті молоді письменники відважилися спуститися на дневникарський хліб, а літературні газети загибають або ледви дишуть. Але добре ї то, що Русини читають щораз більше політичні газети.

Видавати політичні газети можна двоє яко: або потурає ся блудам зле вихованої (під суспільним взглядом) своєї публики і, пізнавши її склонності, пише ся так, як би она була найліпша і наймудріша на Русі; або витикає ся її єї похиби і склонності в намірі виховати її. Один і другий спосіб має свое оправдане; на першім способі можна робити інтерес, він дає спрому жити кільком політикам і дневникарям; другий спосіб менше поплатний але посувас справу народну наперед.

На першій спосіб видаються у нас тепер Дѣло і Галичанинъ. Їх попередники і они самі виховали публику глупо, але тепер можуть уже покликувати ся на думку публики, як на опінію публичну, хоч та опінія то опінія їх а не публики. На другий спосіб видаються ся Буковина, Руслан і Громадський Голос. Кожда з тих газет має вправді своїх прихильників, але має проти себе (особливо в Галичині) більшість інтелігенції, захопленої Дѣлом і Галичанином.

З того що не виходить, аби в данім випадку газета, котра має найбільше передплатників, могла казати, що се діє ся тому, бо єї політика найлучша. Німецькі

ми влізли до середини. Двері до капітанового кабінету треба було висадити. Каса була прикована до підлоги, але Кугляр раз-два з оковами виорав ся. І аж тепер я побачив, що значить Кугляр. Поклав він на стіл набитий револьвер, виняв з під поги верету, засилав шнагат в іглу і ми знані мені добре вертгаймівку стали обшивати веретою. За тим понесли ми її в сїни, а Кугляр виняв з кишені ключ і отворив входові двері. Я бачив, що у него значить приготувати ся до „дѣла.“ Мені казав він уважати, чи не надійуть експреси Тушиньского, а сам вернувся в комнати капітанства. Не довго я ждав на експресів, лечу оповістити Куглярови і умираю зі страху, бо чую брязк шаблі і бачу капітана. Ale се був Кугляр; він не лиши переодів ся у старий мундур капітана, але і обголив лиця та почорнів вус. Мені казав зараз загорнути у стягнений з міжка коц скинене цивільне одієне і дав пасок стягнути клунок. Як експреси заїхали на подвіре, він перше всього вислав мене до них і велів їм повісти: „Пан капітан кажуть, що ви е драби і батяри, коли так пізно приїздите,“ а потому позволив внести скриню на віз. Як они вже мали рушити з місця, вийшов він на ганок, побряскав шаблею по східках і післав їм через мене 4 шістаки на пиво та всіх їм поспішати на дворець. Зараз потім замкнув входові двері і дав мені ключ від них та велів гнати в місто

5)

На вахцимрі.

(Конець.)

Пішов я на Мазів¹) та найшов там Кугляра. Я справдї не міг вже без нього жити.

— А видиш брате. — казав він мені. — Нащо було роги показувати? I щож тобі з того? A як я тебе тепер не потребую? Він порадним хотів бути. Ой, брате! хто в одній клітці з Кугляром сидів, той вже не згнєтє свою смертю.⁴

От сьвату правду тих слів бачите на мені.

Кугляр через своїх людій виробив для мене служкову книжку і то на ім'я Стефана Бегуза та примітив мене в броварі Грунда.²) Однак не випустив мене зі своїх кітків, сказав мені, що най я поважу ся не слухати його, так дізнаються ся у броварі: хто я.

I я таки пішов до бровару; хотів зложити грошу та втікати десь у сьвіт, а з Кугляром так для супокою лиши добре жити. Ale я мало заробляв, а більше тратив, бо Куглярівці або і сам Кугляр захоплювали мене, як лиши показав

ся у Львові, а впрочім я сам вже через їх компанію научив ся піятки.

Та під конець зими „у павльос“ на капітана. При кінці карнавалу спровадив мене Кугляр до Львова і ми справили собі пущене. Ex, коби ще одне таке!...

Ві второк взяв він мене на Смочу³) купив мені чорний „анцуг“ і казав, що підемо на баль „під Дембем“.⁴) Ale вечером повів мене на „новий сьвіт“. Де ми йдемо? Прийшли ми коло капітанового дімка.

— Тепер упав льос на твого пана — каже мені Кугляр.

Я задріжав, а він съміє ся з мене. — Такий ти Кугляр брат? Язик бачу лучший маєш як розум і відвагу. — Пішли ми у шинок і пили коротко, але богато могучих трунків. Я набрав відваги і ми пішли прямо на капітанове по-дворі.

— В котрім покою каса? — Я показав ему. — Там, де крати у вікні, правда? Ну, то берім ся до ось то с вікна. Не бій ся, оно німе.

I вікно справдї було німе, не бренькнуло навіть, а вже лежало сперте на паркані. Кугляр забрав з-під корча гаки, дручки, пук вітрихів і

¹⁾ Переїйті львівське за личаківською рога зою.

²⁾ При тракті з Винник до Львова.

Extrablatt-и, що полюють на глупоту людську, мають ще більше передплатників, але ніхто не вважає їх міродайними. А сягнувші в історію, бачимо н. пр. що в свій час Галлі стояв сам зі своєю теорією про оборот землі довкола сонця, — вся публіка була против него, спалила его на костірі, хоч таки его була правда, а не публіки. Против всякої сувіжої, ясної думки стає кожда темна публіка сторчаком, поки не прийме її з літами.

Коли з того боку брати поступ нашого дневникарства на розвагу, то як нема чого репетувати на то, що хтось на дневникарстві робить матеріальний інтерес (добре, що вже і в нас є такі „промисловці“, тільки нехай не вважають себе чимсь іншим, лише промисловцями), — так нема причини обурювати ся на газеті, що не йдуть публіці під лад. За ними більше чистої совісти, як за промисловцями дневникарськими...

Волох про нашу мову.

В „Buk. Post“ з 13. с. м. читаемо:

„Злорадно констатує Буковина, що тимчасом перестала виходити „Gazeta Bucovinei“ і називає (де?) „Buk. Post“ єї наслідницею; глузує собі, що волоска інтелігенция більше знає німецьку мову, як свою рідину. Також незле. Інтелігентний Волох не є ворогом Німця і радо присвоює собі его мову; але се очивидна брехня, що Волох з твої причини занедбует свою власну мову. Противно, він любить її і боронить, як найдорожній скарб. Коли-ж Буковина ставить ся в тій справі на становищі занесеного тут руского народовства, що у них чогось подібного нема, то ми тому не дивуємо ся. Хто вчить ся мови тих народовців, той не вчить ся жадної рідної мови матерної, тільки мішанини слів і виразів, зібраних з усіх країв. Тяжко приходить ся рускій

дитині на Буковині навчити ся сеї мови, которую пізнає що-йно з букваря; тому далеко тяжче ему як Волохови навчити ся німецької мови“.

На се наша відповідь Волохови така: Горстці Волохів не рівняться з нашим великим народом! Волохи мусять ще довго працювати, заким дійдуть бодай до того розвою, до якого ми вже дійшли мимо страшного гнету на всіх землях руских. Ай в Румунії, ай в Семигороді, ай на Буковині Волохи не витворили їшо її такої культури, яка вже у нас є. Що-до мови скажемо, що всі народовці-Русині говорять і пишуть однаково зрозумілою мовою для народу; тимчасом Волохи, котрих мова зложена пів-на-пів із славянських слів, чим раз дальше відходять від народної мови, заступаючи славянські слова латинськими і французькими, — і „перечистили“ вже свою мову так, що волоцький селянин не розуміє волоцької книжки, хоч би популярної. Се факт, о котрім ми мали нагоду пересувати ся на самих волоцьких селянах; се факт, котрій потверджать і волоцькі съяцінники і о котрім говорить ся часто і всюди. Як Волохи задивляють ся на таке чищес мови, се їх річ; але їм до нашої мови мішати ся засті! В тім ми суді, а не волоцькі політики.

Що волоцька інтелігенция радше вчиться німецької мови, як рускої, се „Buk. Post“, котра так вічно говорить про мирне поєднання Волохів і Русинів на Буковині, повинна ганити а не хвалити, і то власне в інтересі того краю, котрого добро ніби лежить її так на серці. Чи скоріше чи пізніше, а до того дійде, що в висших школах наших будуть учити рускої і волоцької мови на те, аби більше зблизити оба народи; — для того плиткий оборонець германізації в „Buk. Post“ міг би що найменче вкусяти ся в язик, як плести небилиці, ad usum Delphini.

Русини в Бразилії.

Американська *Свобода* подає цікаві вісти про руску колонію Прудентополіс. Тепер вже не приймають Русинів до Бразилії. Послідніх, що приїхали були до Парани ще на початку держави в р. 1896, помістили коло міста Понта Гросса. До того міста треба їхати з Куритіби (столиці) 9 годин зелізницею а відсі на саму колонію ще є добрий день дуже лихой дороги возом серед відвічних лісів. Колонія галицьких Русинів називає ся „Nova Galicia“. Ту мали нащі люди з початку ще гіршу „голіцию“ як в старій „Галіції“! Народу зіхало ся тьма — самі Русини і трошка латинників, що говорять по руски — а уряд не мав тільки грошей, аби то все проокормити і вимірти їм ґрунт чи властиво ліс. До того ще урядники бразилійські страшні злодії і дуже лініви, то деякі наші люди чекали і по році на вимірене „шакрів“.

В грудні 1896 р. звидів сю колонію австрійський консул з Куритіби п. Поль. Він говорить і по нашому, бо є буковинський Німець, тому як довідав ся від людей про злі порядки в уряді, скаржив ся на то до начальника, але чи то богато поможет -- не знати. Все таки вже вимірили всім ґрунти.

Від 27. цвітня до грудня 1896 р. осіло на сїй колонії 7.200 осіб (Русинів) т. е. тисячу двісті родин. З початку була страшна біда і безголове. До 26. грудня умерло 62 людей старших і 387 дітей, особливо найменьших.

Кольонія та займає квадрат, п'ять миль широкий і довгий. В лісі пороблені стежки — колись дороги — і що 200 метрів в хата осадника. Пай (льот) має 40 наших моргів (25 гектарів). В середині тих улиць є ніби місто: уряд, склепи. Найближі льоти захопили тутешні багачі. Деякі з найдальших улиць покинули свої льоти, бо в браку комунікації не можуть жити так далеко від осередка. Ті кочують в шаласах з бамбуку і нальмового листя, разом з тими, що ще були не дістали льотів. Між ними страшна нужда. Ратують ся зарібками коло доріг на колонії, як і всі колоністи, але ті зарібки не велики і то на квітки до склену. Також збиряють по лісах листя гербати „herba mate“ і продають до фабрики. Тяжко бідуючи, чекають ліпших часів. Хати побудували собі нуждені, як би які цигани, хотіть ту повно всілякого дерева (аракарій, імбуї і т. д.) То здає ся винна тому і недбалість. Сплять на сухім листю, по кілька душ на купі, в задує в своїх курниках. В тих нужденіх хатах найбільше хорують.

за фіяром. Я-ж мав сісти прямо у трамвай і шукати його на пероні. Там я справді найшов славного ватажку, як в тіні сидів на лавочці і ожидав мене, а мав уже куплені білети і вручив мені один.

„Ми не їдемо до Krakova — поясняв він мені „їдемо просто до Відня, тільки у Krakovі мусимо добре вимірювати, яким потягом найлучше утеchi. Ale чому-то Antosі нема?“

А Antosі то була капітанова кухарка, Kuglarova коханка. I велів мені іти-шукати за нею по саліх та на коритари. Єї не було, ми ждали ще трохи, а єї все не було.

— Знаєш що? — казав Kuglar, — я вже мушу з касою їхати, а ти іди до міста, спровадь Antosі і найближнім потягом їдьти до Krakova. Ale конче, як не з нею, то сам, бо жду вас на дверці в Krakovі, як не приїдете першим потягом, таки їду до Відня сам.

Дав мені п'ятьнайцять левів і я пішов. В переході я стрів нашу касу: пакери везли її на тачках до вагону, але мені здавалося, що на ній написана картка Stryj, а не Krakov, та я сам собі не вірив, бо могло мені привидіти ся.

Коли я всів до трамваю, нагло прояснилося мені, що їхати на „Новий Світ“ та шукати там Antosі небезпечно. Тоді прояснилося мені також, що Kuglar мусів мене здурити. Не здав я, що зробити з собою, поки рішився вертати на дворець. Ale ту не застав я вже нікотрого потягу і не міг мені знати, чи Kuglar не поїхав до Стрия. Рішився я ждати ще хвилю та

чекати чи не прийде друга жертва Kuglara Antosі? Може тоді знав-би я, що почати: она певно знає, куди поїхав коханок, так всегда за нею до купе і не спущу її вже з ока.

Але щож дурному! Не хотілось мені сидіти так, і я став вечеряті та пiti. За шклянкою роздумав я, що першим потягом треба мені втікати, бо ту мене жде нещастя. Ледви трохи став мені съвіт крутити ся поперед очі, вже не далеко було потягу — а мене арештували.

Не треба вам казати, що Kuglar звів мене і Antosію, що білетом до Krakova лише змилив слід, бо сам поїхав в іншу сторону, що Antosію увільнили, бо она про его подорож нічо не знала ані про его пляні, а я про Kuglara не згадував у власнім інтересі. Дістав бим був років з п'ять, а так мали против мене ключ від капітанових дверей і здогаді. На підставі тих здогадів я дістав $1\frac{1}{2}$ року, і в інквізії сидів пів року, а при розправі не пустив пари з уст на всі запити.

Так він розповів свою історію, покашлюючи, і став байдужно розглядати ся по стінах, по вікнах.

— А коли я їду до Львова? — запитав як би проснувшись.

— Завтра о 8. ідеш перед комісію асентерункову, а відтам просто на дворець.

— А чого-ж я маю ставати перед комісію? — питав ся Франц, усміхаючись гірко.

— Як чого? прийшли твої літа, а ти обицяєш Австрії, маєш права в конституційній державі, перед правом ти рівний кожному, тож і обовязки супротив вітчини тяжать на тобі.

— Мені того не треба — говорив він, а глум не зійшов з его уст. Мене вже віддавав до війска капітан, потім я сам ставив ся. Тепер не треба вже мені війска, ані надзору, ані по-прави, мені не треба вже нічого. То колись я був що вартий: била ся за мене поліція, що хотіла мене зробити порядним чоловіком, переслідуючи мене тюрою, та Kuglar, що хотів мене до своєї банди втягнути.

— Kuglar побідив — сказав я з жалем, — а его хотів я потішити. Ale на дурно.

— Нічого мені не треба вже — говорив люто Франц. Я тепер капітанови і поліції і Kuglarovi і комісії асентерункові харкну оттак в вічи.

І він харкнув, а на підлозі зачервоніла ся кров сухітника. Він закашляв і далі плював кровю.

Тая кров не скоро засхла, а ще довше слід її на підлозі остав і пригадував мені нещасну жертву...

Денис Лукіянович.

Ті, що дістали найдавніші льоти, загосподарюють ся по трохи; налять ліс і садять бульбу, кукурудзу, жито, фасолю чорну і т. д., але ще уплине не один місяць, нім діждуть ся лінії початкового господарства. На сьвіжих кольоніях панує біда через два-три роки, або й довше. Продентополіст то найсьвіжіша руска кольонія в Парапі. — В Rio Claro, Santa Barbara, Lucena є вже кольонії наші по кілька літ — але про них нема доказаніших вістей.

В Продентополіс воздух добрий. Морозу нема в зимі, але і не є занадто горячо. В жиці мало що горячіше як в Галичині в жиці. Жиці перші є ту в грудні. Збіже родить ся напів, так само ярина і овочі полудневих країв, але виноград садять лиши Італіяни, наші ще ні! Клімат є ту для того умірковано теплий, бо ту є височина на 1000 метрів над поверхнею моря. 20 миль на північ відсі вже родить ся кава, бо там низший край і тепліше.

В сій кольонії був з початку руский съященик о. Антін Михалевич з Бучача, що приїхав був разом з емігрантами з Галичини, але ему епископ лат. з Куритіби не позволив осісти на кольонії а казав осісти ту о. Никонові Роздольському з Острова, котрого прислав був кардинал Сембраторович з призначенем до давнішої рускої осади Rio Claro. Очевидно, що тяжко було би удержати людям двох съящеників в одній кольонії і то тоді, коли ще самі люди не дістали були ґрунту і жили лише з зарібків коло доріг.

О. Михалевич мусів вертати назад до краю, бо ему не позволив епископ куритібській справдити функції пароха — з причин подійничих і для браку порушені від кардинала Сембраторовича. — О. Роздольський переніс ся на кольонію Rio Claro, де є також дуже богато Русинів і то вже давніше осілих. — Треба би тепер погадати вже і для Продентополіс о руского съященика і то конче. Така маса пароду не може обійтися без съященика і чай вже зможе дати ему яке-таке удержане. На одній великій рускій осаді в Aqua Amarella (коло Люцені) править вже від року якийсь штудерний шваб-лютер, що вміє по руски — богослужебе, похорони і т. д. для кількасот тамошніх родин руских... і має з того добрий заробок.

Поки-що, нім буде більше руских съящеників в Бразилії, повинен о. Роздольський поїхати хотіть по-разу до Продентополіс, до С. Варбара, Люцені, Агва Амарелла, Кастеліано (недалеко моря під горами), до осади під Курітібою і до съвіжої рускої осади Jangada (Жангада) коло Porto Unioa за рікою Iguassu. Він повинен лутити всіх тамошніх Русинів в одну громаду.

НОВИНКИ.

Чернівці, дні 15. червня 1897.

Центральна комісія для ревізії катакстру зійшла ся дні 12. червня під проводом міністра скарбу Білінського. З Буковини беруть в ній участь вибрани палатою ради державної ін. Стефанович і Цуркан і покликаний міністерством скарбу радник правительства краєвого Поміс.

Тарифу для електричного трамваю в Чернівцях приняв вже магістрат. Тарифа дорога і непрактична. Ціла просторість від станиці Volksgarten до мосту на Пруті поділена на 12 секцій. За одну секцію установлено оплату 1 кр. в другій клясі і $1\frac{1}{2}$ кр. в першій клясі. Однак будуть видавати ся білети тілько на четири, шість, вісім і дванадцять секцій. Ізда черновецким трамваем буде дорога, бо пр. у Львові одна секція є довша, як тут установлені чотири секції і коштує тілько 3 кр. в другій і 4 кр. в першій клясі, тай само видаване білетів буде дуже утруднене. Межі тілько секціями тяжко зорієнтувати ся пасажирові, а навіть і кондукторові, кілько секцій треба платити від одного довільного перестанку до другого, тож вийдути звісі часті помилки, торги і зажаленя. Оплата за їзду до Прута буде знижена. Що має бути доказом купільової їзди, ще не знати. Взагалі

проектів є bogato а трамваю ще як нема так нема.

З краєвого шпиталю. На місце бл. п. др. Ончула повіreno діловодство секундара на відділ внутрішніх недуг і полученого з ним відділу для хорих на очі др. Посифови Герберель. Для убогих хорих на очі ординує др. Герберель в краєвім шпиталі від год. 7—8 рано а для дітей від год. 2—4 по полуночі в своїм мешкані (шпиталь краєвий, павільон I, перший поверх).

Окружна конференція учительська в Чернівцях вела свої наради від 10—12 червня після порядку дневного, який ми описали в своїм часі. Цікаві теми, які поставлено на порядок дневний наради і їх всестороннє опрацюване референтами та живе заняття учасників конференції протягнули наради аж через три дні з ряду. Між іншими мав також місний фізик др. Ремер відчit про дітей забави та про перший поратунок дітей в школі в випадках нещастя. По спровадженню зі стану окружної бібліотеки учителів замкнено наради тій конференції, що принесла bogato хісна для учасників, окликом в честь імператора.

З почти. Місце експедиторки при новім уряді почтовім в Рому надано експедиторці з Чернавки імені Ванди Кищукевичівні.

Іспити до гімназії є утруднені новим розпорядженем міністра просвіти. Після того розпорядження при вступнім іспиті до першої класи будуть ставити більші вимоги що до викладової мови. До тепер вистарчав диктат і устний іспит, тепер прибуде ще друге письменне завдане, а іменно: граматичний розбір речень, яке задасть екзамінатор, перевіривати на письмі. Народна школа не учила нині систематичної граматики, тож таке вимагане при іспиті до гімназії є правдивим утрудненем. Давніше увільняли учеників від устного іспиту з викладового язика, коли він мав у съвідоцтві народної школи степень „добрий“ а при тім написав добрий диктат. Тепер буде вилівати на се нота з другої письменності праці, а коли бі від неї було зависиме увільнене від устного іспиту, то хиба всі будуть мусіти его складати, бо така праця не може випасти добре, якої не підготовили в народній школі. На всякий спосіб учителі четвертої класи народної школи будуть мусіти підготовлювати учеників осібними письменними виправами до того утрудненого іспиту гімназіального.

П. Еротей Шігуляк просить нас подати до загальної відомості, що донесені ворожих Русинам газет, мов-би то він мав виступити з руских товариств, є злобною видумкою. Тільки за порадою лікарів не може п. Ер. Шігуляк за слабого здоровля на якийсь час брати участи в ділах товариств.

До Русинів кіцманського повіту. На основі потвердженіх в. ц. к. правителством краєвим статутів філії „Руска Школа“ в Кіцманах, відбудуться перші головні збори сего нового а для шкільництва і Русинів кіцманського повіту вельми важного руского товариства на 2. липня і. ст. с. р. о 6. годині по обіді в діловій школі в Кіцманах. Основателі сего товариства мають честь запросити сим не тільки п. т. учителів і учительок але і всіх Русинів кіцманського повіту, котрим лежить на серцю розвій руского шкільництва в кіцманському повіті а тим самим і поступи народної просвіти на Буковині, на сї збори і до вступленя у се нове товариство.

„Вільної пісні звязь сильна най в Буковині нас єдна!“ Хорошо мото черновецького, співацького товариства не конче відповідає его діяльності. Вчера мали ми нагоду прислухувати ся продукціям того товариства в огороді Гебля. Нас вразило, що мимо того, що бачили ми в хорі кілько визначних співацьких сил зміж Русинів, ми не почули ні одної рускої пісні. Так само і волоських пісень не сьпівали, тільки самі імечки. Нехай тот юдлері і тирольські вівкани будуть собі і найкрасіші, але Буковинці повинні плекати музику руску і волоську. Виділ товариства повинен по нашій думці звернути увагу на сю дрібнечку обставину, що буковинська публи-

ка складає ся не тілько із самих Німців і жидів; тим більше, що і між виконуючими членами товариства bogato Русинів таї Волохів. Коли-б наша думка прийшла ся в лоні того одинокого співацького товариства в Чернівцях, то може би і сповнило ся тоді те гарне мотто, яке поставило собі товариство за ціль.

Австрійські Німці доказують тепер, що в них дуже мало австрійського духу. Заступники тій „найвартішої“ а на ділі тільки найбільше протегованої нації в Австрії відплачують ся дуже лихо своїй вітчині. В своїй опозиції пішли так далеко, що шукають тепер опори в Німеччині і втягають суспільну державу у внутрішні справи нашої монархії. В Липску відбулося віче загального зоюза німецького (Altdeutscher Verband) а на нім взяли чинний удел посли австрійської ради державної. Посли Функе, Шікер, Вольф метали грому на австрійське правительство, представляли справу розпорядження язикового замахом на німецьку народність, та завзвивали Німців, щоби занимали ся австрійськими справами. На комерсі студентів, що відбувся по нарацах віча, сказав пос. Шікер, що Німці австрійські годні добути военного топора за честь і славу німецьку а пос. Вольф вінє оклик на честь Бісмарка.

Замах на Фора президента французької республіки, потряс передвчера жадним сенсації Парижом. З уст до уст передавали собі люди найстрашніші вісти, що якийсь молодий чоловік стрілив до президента, інші знов казали, що кинув ся на него з кинджалом. Однак замаху доконано в такий спосіб:

Коли президент Фор іхав передвчера о год. 3. на кінькі перегони до Лоншамп, хтось підкинув з товни на дорогу сталеву рурку, панітую порохом і грубим шротом з горючим льонтом. Набій вистрілив, але крім трупу не нарив жадної школи. Крім того найшли при рурці плякат з образливими річами на президента а в поблизості ще пістолет і кинджал, на котрім була вирита грізьба, що від того оружя згине президент. Арештовано три особи, що заховувалися підозріло під час пригоди. Публіка була дуже зворушена тим випадком і навіть побила двох детективів парасолями та палицями, бо підозрівали їх о участі в замаху. Президентові зробили велику овацию, коли приїхав щасливо на місце перегонів. До вечера випустили всіх трох уязнених, бо підозріне против них показалося безпідставне. Напасник уйшов безкарно. Додумують ся, що се був якийсь божевільний, бо знавці орекли, що виконане замаху не було небезпечно і навіть не могло привести до якоїсь поганої катастрофи.

Жарти. А. Скажіть мені, чому мої діти, а маю їх одинадцять, так лихо поступають в науці?

Б. Гм! Коли розділити туту крихітку розуму родичів на одинадцять, то кожному з них дуже мало дістане ся.

*

Жінка: Що? Панице якийсь, то о третьій годині з рана вертає до хати?

Муж: Де там о третьій, я вже зо дві години лежав під порогом!

*

— В кількох днях сотворив Господь Бог съвіт? — спитав декан хлопця під час візитації школи.

— В шістьох днях — відповів хлопець.

— А кого сотворив на остаток?

Хлопець мовчить. Учитель хоче помогти ему і показує зза плечів деканових на себе, чим хотів сказати, що на остаток сотворив Господь Бог чоловіка. В тім хитро відзвиває ся хлопець: — На остаток сотворив Господь Бог нашого пана професора.

Телеграми „Буковини“.

3 дні 16-го червня 1897 року.

Відень. Графіня Шарльота Вольтер, славна акторка померла вчера о год. 9 вечором.

